

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

от

**Министерския съвет на Република България
по конституционно дело № 5 за 2002 г.**

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 11 юни 2002 г. сме конституирани като заинтересувана страна по конституционно дело № 5 за 2002 г., образувано по искане на съдебен състав на Върховния касационен съд, четвърто гражданско отделение за установяване противоконституционност на § 6а от преходните и заключителни разпоредби на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия /отменен/ и на § 17, ал. 6 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за приватизация и следприватизационен контрол, който препраща към оспорената разпоредба на § 6а от ПЗР на отменения ЗППДОБП.

В искането на съдебния състав на Върховния касационен съд, четвърто гражданско отделение се твърди, че нормата на § 6а от преходните и заключителни разпоредби на ЗППДОБП /отменен/, към която препраща § 17, ал. 6 от преходните и заключителни разпоредби на ЗПСК нарушава принципа на правовата държава, принципа на неприкосновеност на частната собственост и принципа за създаване на еднакви правни условия за стопанска дейност, поради което противоречи на чл. 4, ал. 1, чл. 17, ал. 3 и 5 и чл. 19, ал. 2 от Конституцията.

1. Относно твърдението за противоречие с чл. 17, ал. 3 и 5 от Конституцията:

Според § 6а от преходните и заключителни разпоредби на отменения ЗППДОБП кредиторите на приватизиращото се предприятие са длъжни в срок до 6 месеца от деня на обнародване на решението за откриване на процедура за приватизация да уведомят съответния орган по чл. 3 за вземанията си към предприятието. Лицата, неизпълнили това изискване губят правото си на иск за тези вземания с изключение на вземанията по трудови правоотношения.

Без да обсъждаме в подробности правната природа на този срок, считаме че с неговото установяване законодателят не нарушава конституционния принцип за неприкосновеност на частната собственост, а още по – малко принципа за принудително отчуждаване само след предварително и равностойно обезщетение, защото неспазването му погасява само правото на иск, а не самото материално право.

За успешното провеждане на приватизационната процедура е удачно да се установи един краен срок за заявяване на вземанията пред приватизиращия орган, за да може той възможно най – точно да определи приватизационната цена. Законното изискване за заявяване на вземанията в определен срок внася определеност и стабилност в гражданските правоотношения. Целта на законодателя не е да се получи по – висока цена на приватизиращото се предприятие, а да се определи неговата реална цена, от съществено значение за което е точно да се определи обема на задълженията на предприятието, които са част от имуществото му. Това обаче не може да се извърши, ако съществува неяснота за вида, размера и основанието на задълженията на предприятието. Тази неяснота може да се преодолее чрез създаването на специална норма, която да се прилага само в приватизационния процес, за да го улесни и обслужи, без да накърнява правата на кредиторите. Установеният в разпоредбата на § 6а срок не се прилага служебно от съда, не води до прекратяване на материалното право, не превръща изпълнението след изтичане на срока в недължимо платено и съответно подлежащо на връщане. Следователно той притежава основните характеристики на давностен срок, с който не се накърняват интересите на кредиторите, защото и след изтичането му може да има доброволно изпълнение от длъжника, което кредиторът има право да получи.

2. Относно твърдението за противоречие с чл. 4, ал. 1 и чл. 19, ал. 2 от Конституцията:

Разпоредбата не нарушава и конституционните изисквания за правовия ред и за създаването на еднакви законови условия за стопанска дейност, тъй като не поставя нито приватизиращото се предприятие с държавно или общинско участие, нито неговите купувачи в привилегировано положение спрямо останалите участници в стопанския живот.

Голямо е многообразието на стопанската дейност, която се осъществява. Съществуването на различни видове стопанска дейност обуславя и установяването на различни режими за извършването ѝ. Конституционното изискване по чл. 19, ал. 2 изисква от законодателя да установи еднакви правни условия за всички субекти в един и същи вид стопанска дейност. В този смисъл няма никакво отклонение от Конституцията в оспорваните § 17, ал. 6 от преходните и заключителни разпоредби на ЗПСК и § 6а от преходните и заключителни разпоредби на отменения ЗППДОБП – този режим се отнася за всички предприятия в процедура на приватизация и за всички кредитори на такива предприятия. Дори при действието на отменения ЗППДОБП да е съществувал спор относно приложимостта на § 6а за публичните държавни вземания, в новата разпоредба на § 17, ал. 6 законодателят изрично приравнява относно срока за предявяването им всички вземания – публични и частни, като така създава еднакъв правен режим за всички кредитори, между които и държавата.

Що се отнася до твърдението за установяването на законова привилегия за купувачите на приватизиращото се предприятие в хипотезата на § 6а, смятаме че то е необосновано, защото тези купувачи заплащат действителната към определен момент цена - съответната на стойността на имуществото на предприятието, от която цена не е приспаднато това задължение на предприятието, представляващо незаявеното от кредитора вземане. Следователно купувачът не трябва да бъде принуден по съдебен път да заплати такова задължение на предприятието, което не е било включено в имуществото при извършване на продажбата на предприятието /понеже не е било заявено в срок от кредитора/. В противен случай той ще бъде поставен в по - неблагоприятно положение от купувача на друго предприятие, цената на което е определена точно предвид своевременно заявените вземания на кредиторите. Както обаче вече бе посочено по – горе няма законова пречка за доброволно изпълнение на

задължението на длъжника, като не може да се иска обратно платеното като недължимо платено.

Предвид гореизложените съображения считаме, че искането на съдебния състав на Върховния касационен съд, четвърто гражданско отделение за установяване противоконституционност на § 6а от преходните и заключителни разпоредби на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия /отменен/ и на § 17, ал. 6 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за приватизация и следприватизационен контрол, който изрично препраща към § 6а от ПЗР на отменения ЗППДОБП е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

ЗА МИНИСТЪР – ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Лидия Шулева/

